

Økonomiplan 2024-2027

Kommunedirektørens forslag 27.10.23

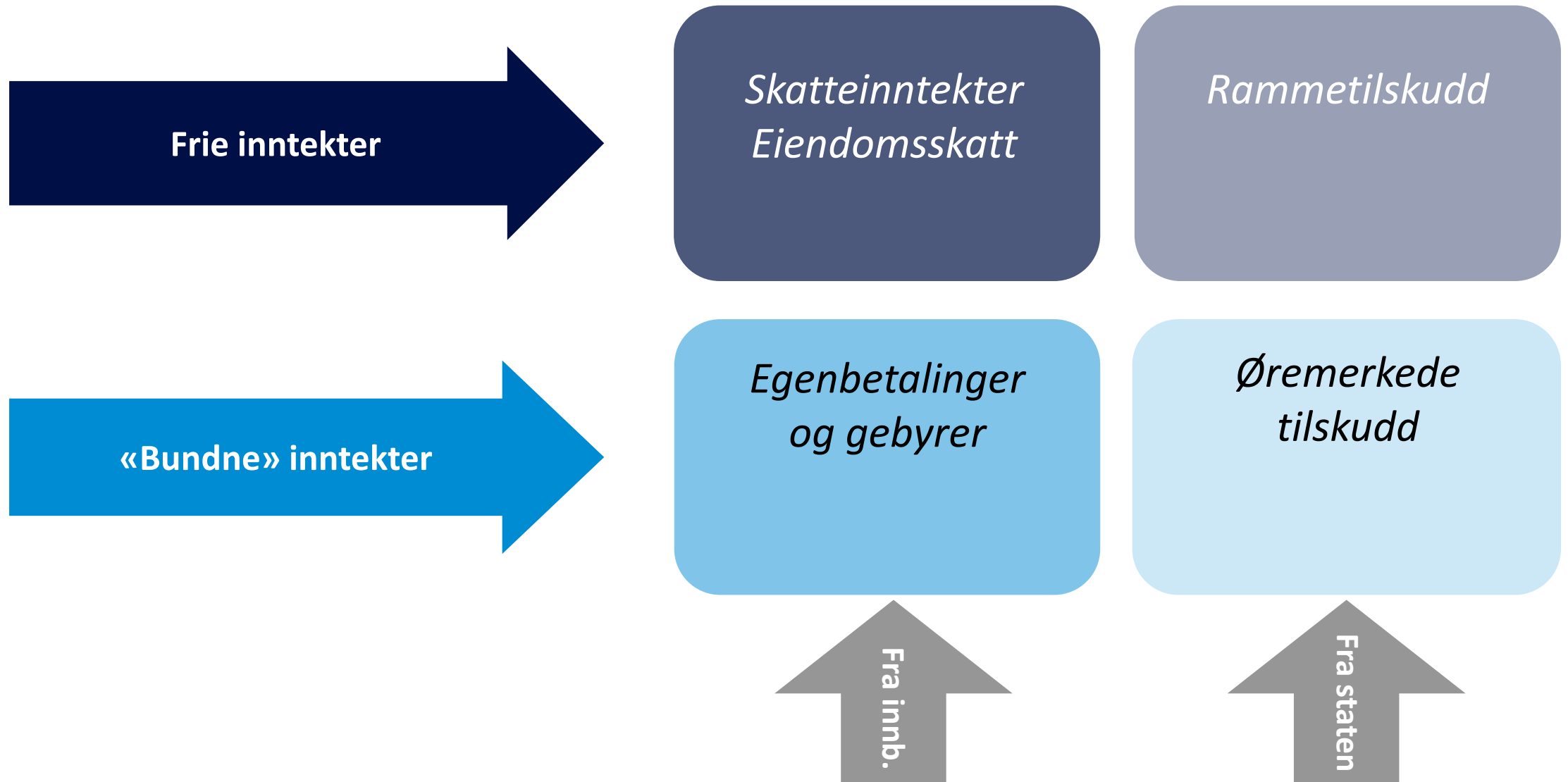

Moss
kommune

Utgangspunkt og forutsetninger for økonomiplanen

- statsbudsjett 2024 er lagt til grunn med én modifikasjon fra 2024 og én fra 2025
- høyere lånerente enn i gjeldende økonomiplan
- lavere pensjonskostnader enn i gjeldende økonomiplan
- betydelig merforbruk i 2023 under helse og mestring
- behov og utfordringer også på andre områder
- disposisjonsfondet per 31.12.23 er større enn det som ble lagt til grunn i økonomiplan 2023-2026
- investeringsnivået har vært lavt i 2020-2022 sammenlignet med andre kommuner

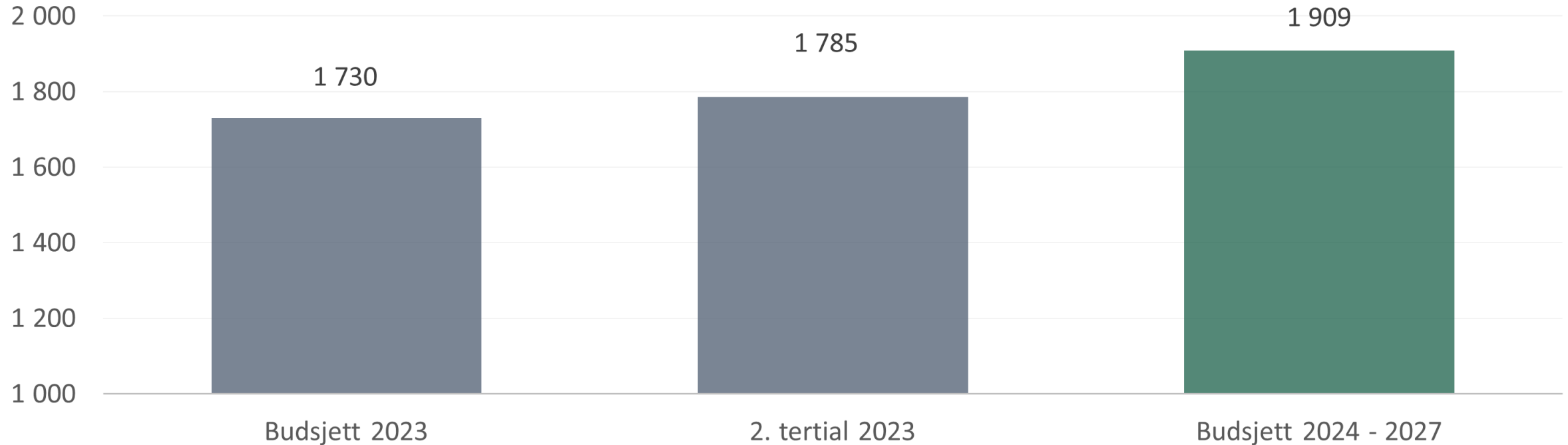
Kommunesektorens inntekter

Skatteanslag

Skatteanslag 2023 og økonomiplan 2024-2027

tall i millioner kroner

- Bygger på statsbudsjett og KS-modell for skatt og rammetilskudd. Skatteandel per innbygger på 91,2 prosent av landsgjennomsnittet. Tilsvarende gjennomsnittet de tre siste årene
- Eget skatteanslag på 30 millioner kroner i tillegg

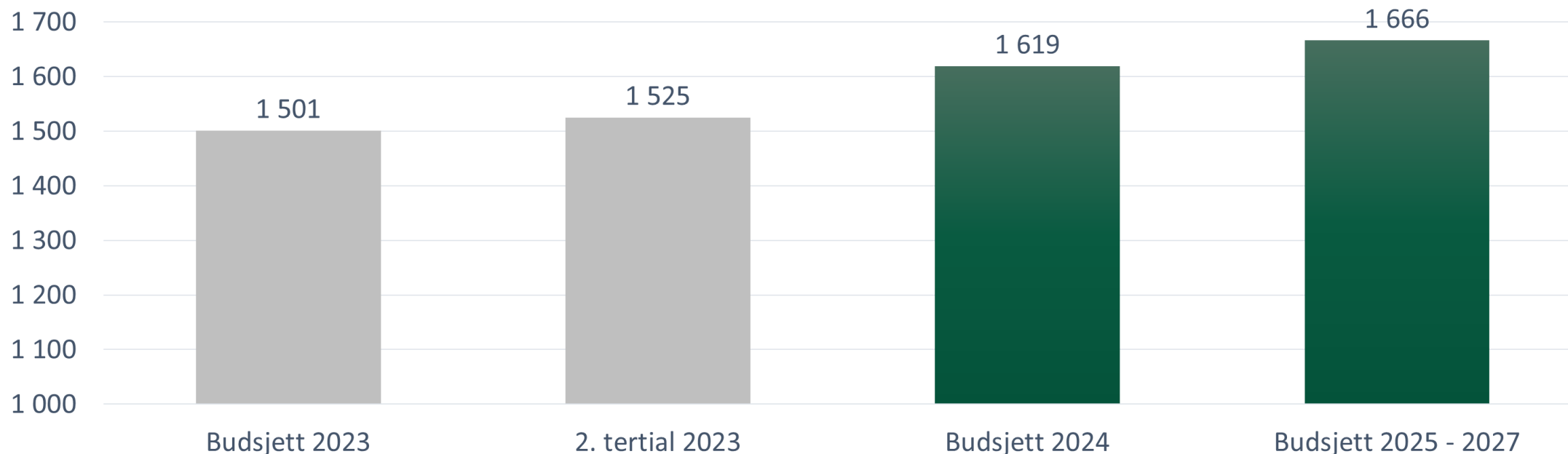

Moss
kommune

Rammetilskudd

Rammetilskudd 2023 og økonomiplan 2024-2027

tall i millioner kroner

- Anslaget for rammetilskudd baserer seg på forslag til statsbudsjett 2023 og KS-modell med følgende tillegg:
- 30 millioner i rammetilskudd for årene 2025-2027 for manglende kompensasjon av prisvekst fra 2022

Moss
kommune

Premiefond og pensjonskostnader

- Legger opp til å bruke premiefondet i planperioden med 75 millioner kroner hvert av årene. Fondet kan være tomt på slutten av planperioden
- KLPs pensjonssats var for 2023 opprinnelig 23,25 prosent, og økte til 29,5 prosent fra 1. juli 2023 grunnet høyere reguleringspremie
- KLPs pensjonssats er satt til 19,75 prosent for hele planperioden.
- Bekymringene vi hadde for ett år siden om pensjonskostnader framover er ikke så store i dag

Moss
kommune

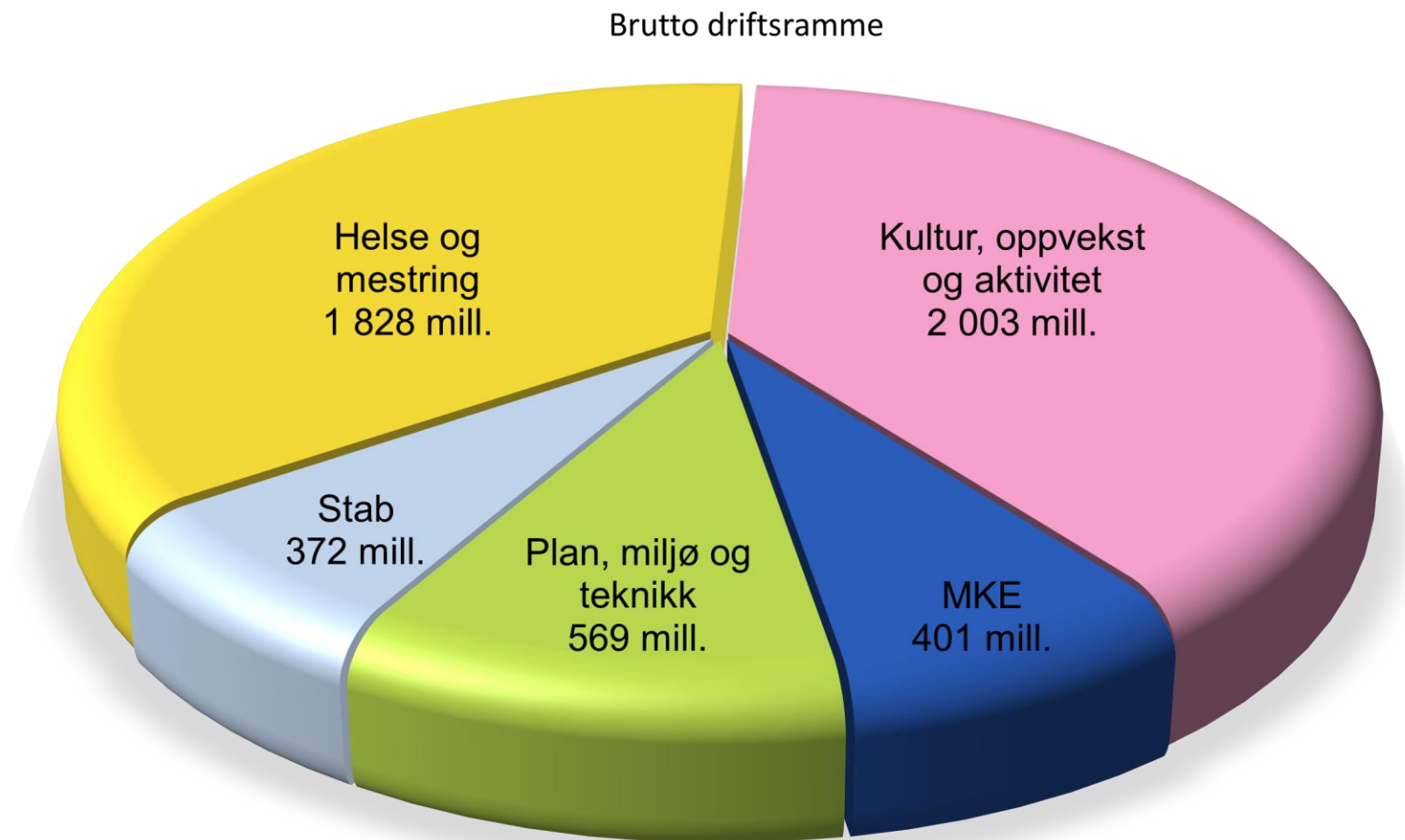
Faktisk prisvekst vs. statsbudsjettet

- Anslag på prisvekst 2023:
 - statsbudsjett 2023: 3,0 prosent
 - revidert nasjonalbudsjett 2023: 4,9 prosent
 - statsbudsjett 2024: 3,2 prosent
- Anslag på prisvekst 2024 er 3,4 prosent i statsbudsjett 2024
- Prisanslag for 2024 i statsbudsjettet er lavere enn det Norges Bank og Statistisk sentralbyrå legger til grunn
- Tyder på usikkerhet om prisveksten

Moss
kommune

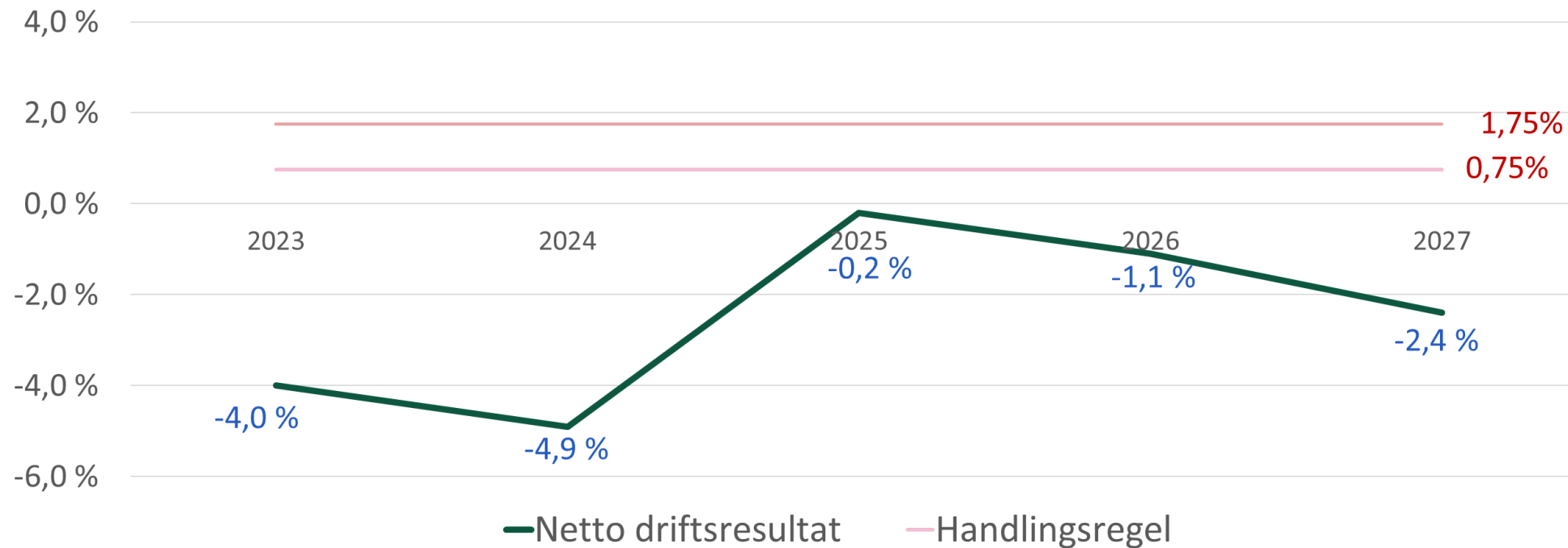
Brutto driftsramme 2024 fordelt på områdene – 5 173 millioner kroner

Moss
kommune

Handlingsregel – netto driftsresultat

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Sentral forutsetning - omstilling / besparelser

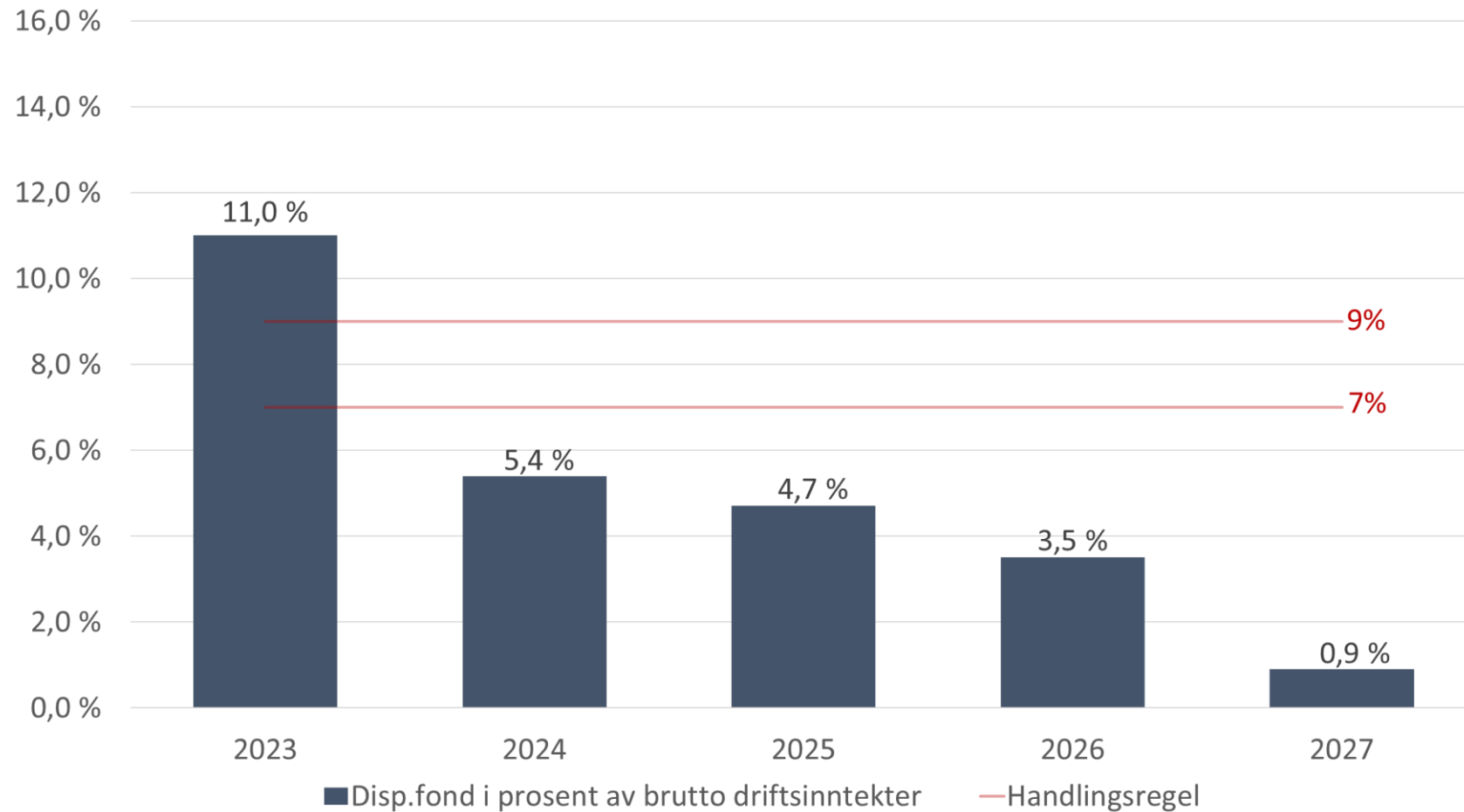
- 213 millioner kroner hvert år i 2025-2027

Moss
kommune

Handlingsregel – disposisjonsfond

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Moss
kommune

Netto renteutgifter øker

Lånerente i %	2023	2024	2025	2026	2027
2022-2025	2,25	2,25	2,25		
2023-2026	4,25	4,00	4,00	4,00	
2024-2027		5,30	5,00	4,50	4,50
Endring fra forrige økonomiplan		1,30	1,00	0,5	

Netto økning renteutgifter, millioner kroner	2023	2024	2025	2026	2027
Moss		24,2	9,5	-0,2	3,9
MKE		15,6	11,9	10,9	10,9
Sum		39,8	21,4	10,7	14,8
Totale renteutgifter Moss og MKE (eksl. startlån)	142,9	173,1	178,5	183,8	225,9

Moss
kommune

Økning i kommunale avgifter

- Selvkostprinsipp; gebyrer for vann, avløp og renovasjon skal dekke faktiske kostnader
- Økte priser i kommunen og hos MOVAR IKS:
 - Store investeringer framover; etablering av vannledning mot Vestby, reservekraftanlegg, oppgradering av renseanlegg på Fuglevik, overføringsledning fra Kambo til Fuglevik, årlige investeringer på vann og avløp i kommunen ihht. Hovedplan jf. k-sak 063/23
 - Investeringer innenfor renovasjon i planperioden; påbygg omlastningshall, utvidelse av deponi, oppstart nytt gjenvinningsstasjon
 - Prisvekst høyere enn budsjettet på flere områder; renter, lønn, pensjon, energi
 - Negative selvkostfond tilbakeføres på noen områder
 - Matavfallsinnsamling hos MOVAR IKS; innsamling, nye ansettelse og utstyr

Moss
kommune

Større endringer i betalingssetter

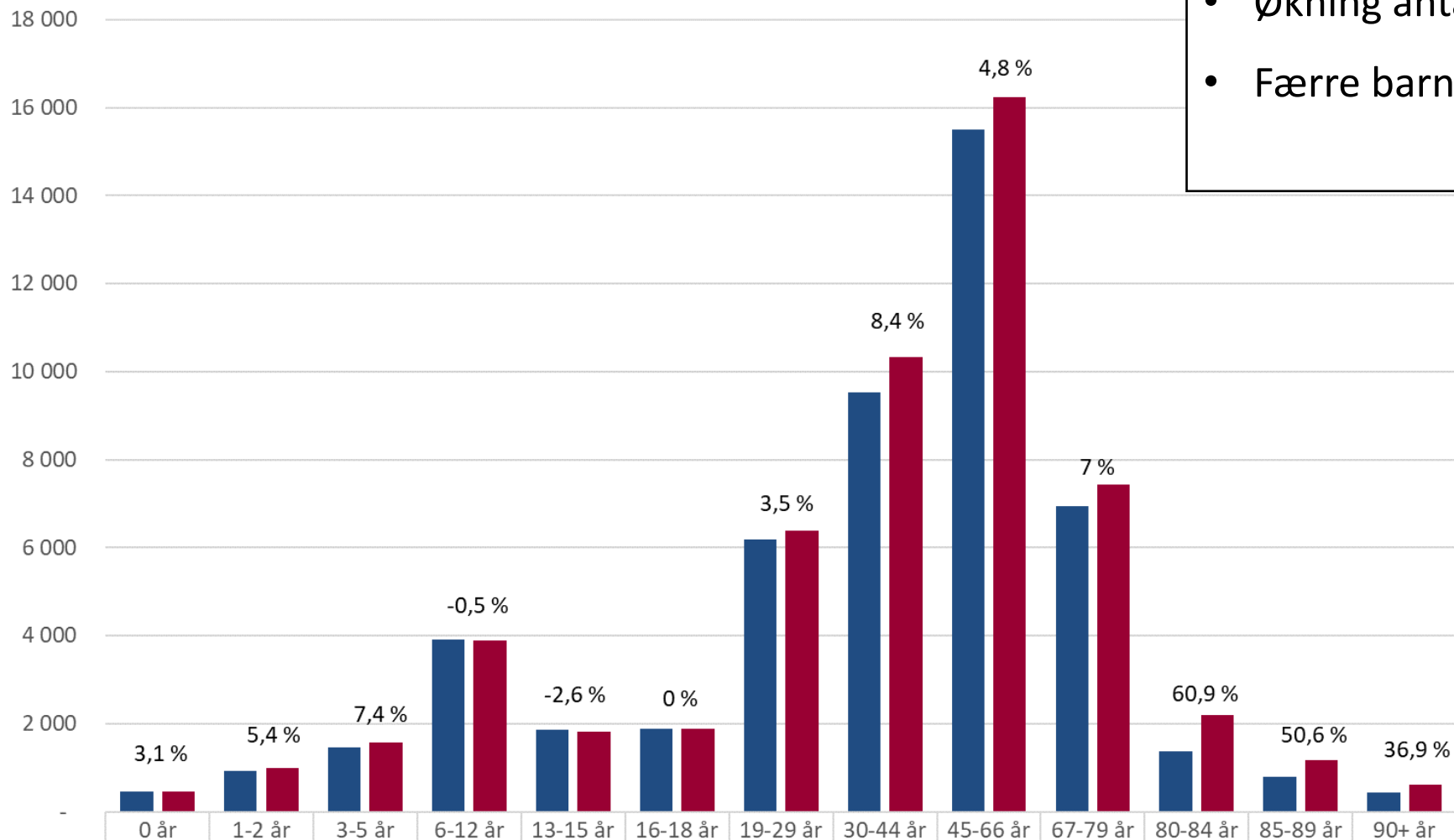
- Normalgebyr for vann øker med 35,9 prosent og for avløp 28,0 prosent
- Normalgebyr for renovasjon øker med 20,3 prosent
- Plansaksgebyrer øker rundt 10 prosent
- Byggesaksgebyrer øker rundt 15 prosent
- Makspris for foreldrebetaling i barnehage reduseres fra 3000 til 2000 kroner per måned fra 1. august 2024 (forslag i statsbudsjett)

Moss
kommune

Folkemengde etter alder 2023 og 2029

- Høyest prosentvis vekst 80-84 år
- Høy vekst i gruppene 85-89 og over 90+
- Økning antall barn i barnehage
- Færre barn i grunnskolen år

	0 år	1-2 år	3-5 år	6-12 år	13-15 år	16-18 år	19-29 år	30-44 år	45-66 år	67-79 år	80-84 år	85-89 år	90+ år
■ 31.12.2022	452	932	1 471	3 918	1 869	1 886	6 175	9 524	15 490	6 935	1 363	784	441
■ 31.12.2029	466	982	1 579	3 900	1 821	1 886	6 392	10 328	16 229	7 423	2 192	1 181	604

Moss
kommune

Folkehelse og levekår

- Folkehelseprofil og oppvekstprofil fra FHI
- Ungdata 2022 – ungdomskoler og videregående skoler
- Fylkesundersøkelsen «Oss i Viken» viser at mossingene opplever stor grad av trygghet

	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Moss
7	Vedvarende lav inntekt, 0-17 år	16	12	12	prosent	
15	Gjennomføring i vdg. opplæring	78	81	79	prosent (k)	
27	Forventet levealder, menn	79,1	80,3	80,1	år	
28	Forventet levealder, kvinner	83,4	84,0	83,9	år	
30	Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	186	160	160	per 1000 (a,k)	

Moss
kommune

Klimabudsjett

- Klimamål fra klimaplanen:

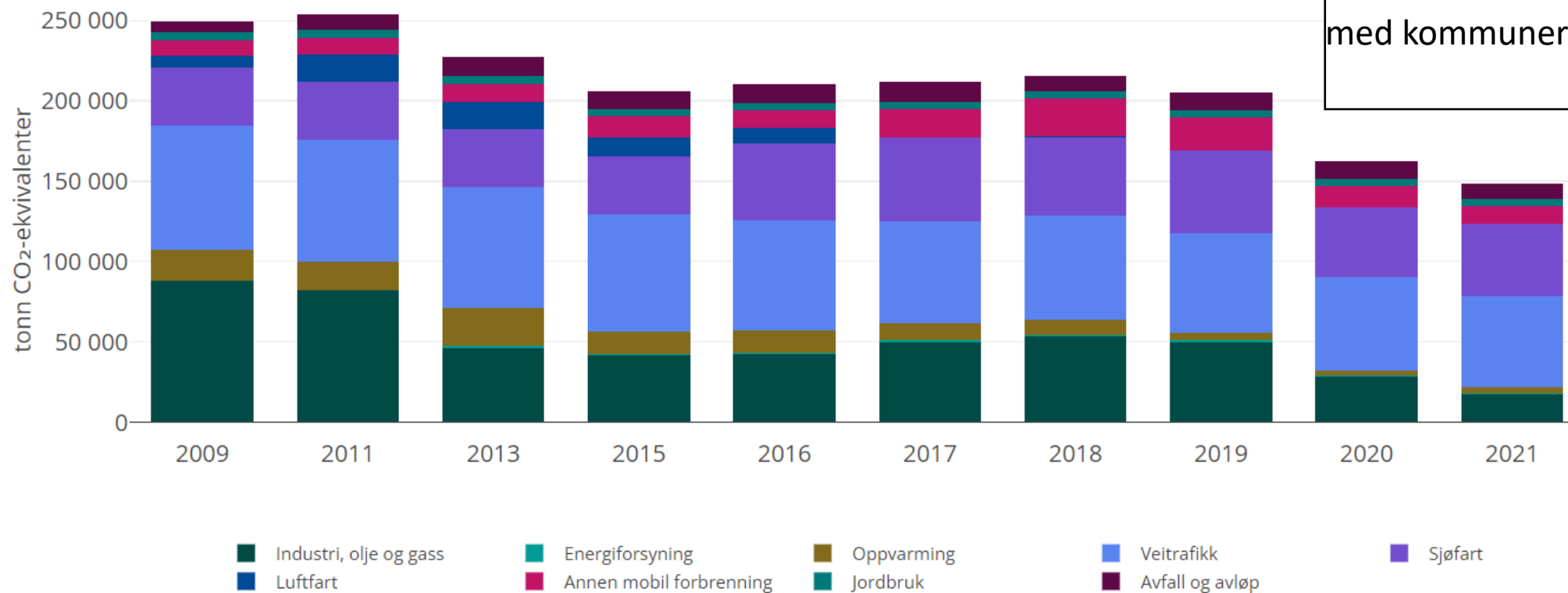
«Klimagassutslippene i Moss i 2030 skal være 60 prosent lavere enn i 2016»

- For å følge opp ønsket utvikling har Moss kommune laget et klimabudsjett med klimatiltak som vil redusere utslippene
- Alle enheter i Moss kommune har egne klimatiltak og arbeider målrettet for å redusere utslipp

Moss
kommune

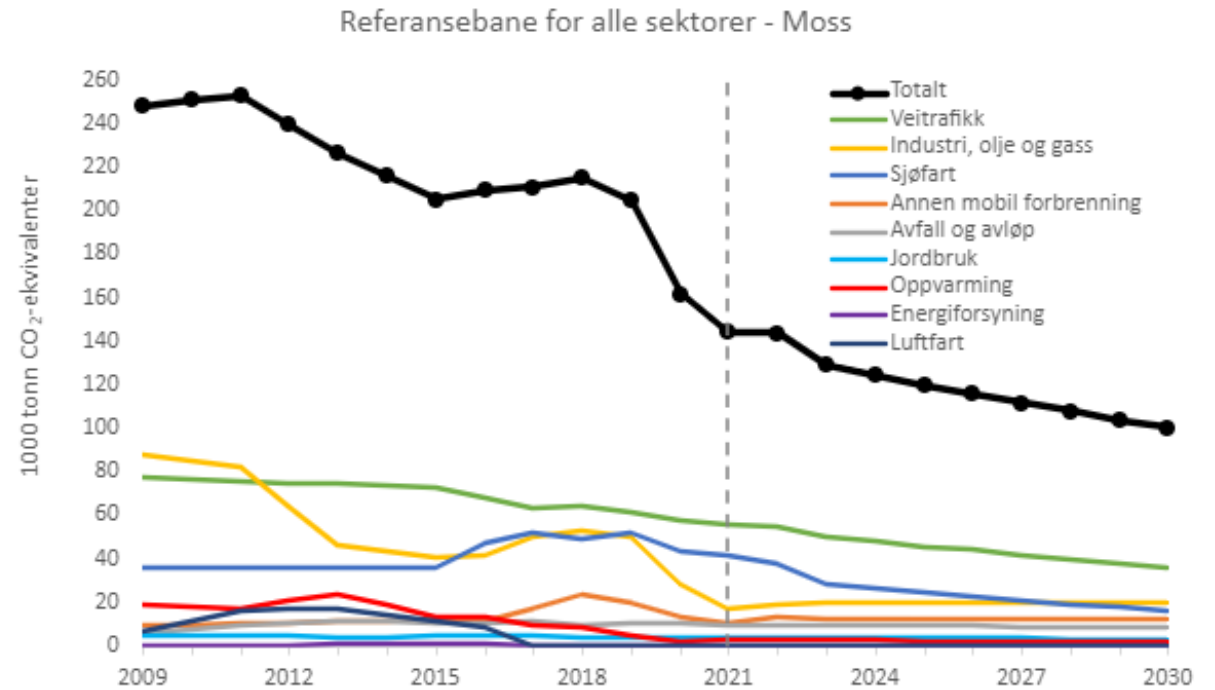
Utslipp i Moss kommune

Moss
kommune

Utvikling fram mot 2030

- Utslippene fortsette å synke grunnet;
 - nasjonale tiltak
 - regionale tiltak
 - lokale tiltak
- Framskrivning viser 50 prosent utslippsreduksjon i 2030; vi når ikke mål med dagens tiltak

Moss
kommune

Tiltak i økonomiplanen - driftsbudsjett

Tiltak i økonomiplanen (beløp i 1 000 kroner)	2024	2025	2026	2027
Driftskonsekvenser investeringer	59 653	68 217	101 474	189 928
Grindvold	60 096	60 096	60 096	60 096
Konsekvensjusteringer	70 379	68 507	67 159	66 657
Styrkning av vikarbudsjett og stillinger til ressurskrevende brukere	43 100	43 100	43 100	43 100
MKE- høyere renteutgifter, redusert energiutgifter	9 383	5 741	4 593	4 591
Mosseregionenes brann- og redningstjenester	4 621	4 621	4 621	4 621
Aktivitetsendringer	39 000	30 850	30 850	30 850
Nye tiltak	28 725	31 850	24 700	16 100
Politiske vedtak	19 198	19 608	25 808	25 808
Endringer ihht statlige føringer	14 155	26 055	26 055	26 055
Sum tiltak	231 110	245 087	276 046	355 398

Nærmere om aktivitetsendringer, nye tiltak, politiske vedtak og endringer i henhold til statlige føringer

Kommunedirektør med stab

Område (tall i millioner kroner)	2024	2025	2026	2027
Moss 2035 omstillingsprogram	8,0	5,0	2,0	0,0
Kompetansestyringssystem og læringsplattform (LMS)	0,5	1,0	1,0	1,0
Kontroll og revisjon	0,2	0,2	0,2	0,2
Leve hele livet og Enklere hverdag	2,1	2,1	2,1	2,1
Andre aktivitetsendringer	2,6	2,2	2,2	2,2

Moss
kommune

Moss 2035 – nye satsingsområder

Økt gjennomførings- og innovasjonskraft

Prosjekt	Beskrivelse
Lederrollens innhold	Frigjøre tid for ledere til samhandling, strategisk arbeid og nærledelse
Digital transformasjon - E-helse	Frigjøre hender og hoder til målrettet arbeid med samfunnsoppdraget for primært å møte utfordringen: vi blir færre som skal hjelpe flere.
Prosjekt evaluering av organisasjonen - helhet og sammenheng	Utvikle en smidigere (fleksibel) organisasjon for å løse samfunnsoppdraget under uforutsigbare forhold og for å møte utfordringen: mangel på personell og kompetanse og trangere økonomisk handlingsrom.
Rekruttering	Moss kommune har behov for å videreutvikle og markedsføre seg som attraktiv arbeidsgiver for å være konkurransedyktig på å tiltrekke oss arbeidskraft nå og i fremtiden.

Moss 2035 – nye satsingsområder

Felles innsats for bedre livskvalitet

Prosjekt	Beskrivelse
Samhandling og samskaping på tvers – kommune 3.0	Fra servicekommunen til samskapingkommunen. Redusere effekter av økt kompleksitet gjennom samhandling på tvers. Brukere i fokus for bedre tilbud og tjenester. Tverrfaglig arbeid for økt egenmestring og livskvalitet hos levekårsutsatte.
Flere i arbeid	Minske utenforskap, uhelse og antall uføre, bryte sosial arv, mangel på personell og kompetanse.

Moss
kommune

Kommunalområde kultur, oppvekst og aktivitet

Område (tall i millioner kroner)	2024	2025	2026	2027
Oppvekstreformen	5,6	8,9	4,9	0,9
Helsekartlegging - asylmottak	3,1	3,1	3,1	0,0
Drift av Melløs Stadion OBOS-liga	0,3	0,3	0,3	0,3
Etterfyll av innfyll kunstgress	0,3	0,3	0,3	0,3
Telefongodtgjørelse for ansatte i skole og barnehage	0,5	2,0	2,0	2,0
Innsparingstiltak	-2,2	-1,7	-1,7	-1,7
Økt grunnbemanning KST-sak 078/23	6,5	6,5	10,8	10,8
Gratis vaksine russ KST-sak 077/23	0,1	0,0	0,0	0,0
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehager fra aug. 24	10,5	23,1	23,1	23,1
Ny boligsosial lov	0,7	0,0	0,0	0,0
Økt barnetall i barnehager	4,2	4,2	4,2	4,2
Flyktnings situasjonen - økt bemanning utover 2023 - nivå	8,5	0,0	0,0	0,0
Andre aktivitetsendringer	-0,6	0,5	0,5	0,5

Kommunalområde helse og mestring

Område (tall i millioner kroner)	2024	2025	2026	2027
Tjenester til barn og unge, avlastning	6,0	6,0	6,0	6,0
Strømutgifter til lading av biler – Virksomhet Jeløy	0,4	0,4	0,4	0,4
Styrkning E-helse avdelingen	1,5	2,7	3,6	4,6
Endret sats for døgnopphold i omsorgsboliger – inntektstap	0,4	0,4	0,4	0,4
Omgjøring av plasser i forbindelse med oppstart av Grindvold	0,4	0,4	0,4	0,4
Økt grunnbemanning, KST-sak 078/23	10,0	10,0	10,0	10,0
Pasienttilpasset basistilskudd - helårseffekt av endring i 2023	2,2	2,2	2,2	2,2
Bo trygt hjemme-reformen	0,7	0,7	0,7	0,7
Økte behov i 2023	31,4	31,4	31,4	31,4
Økte inntekter og refusjoner	-12,2	-12,2	-12,2	-12,2
Andre aktivitetsendringer	1,6	1,6	1,6	1,6

Kommunalområde plan, miljø og teknikk

Område (tall i millioner kroner)	2024	2025	2026	2027
Stilling avd. Logistikk økes med 50 prosent	0,4	0,4	0,4	0,4
Drift av lysanlegg i lysløypa ved skihytta	0,2	0,2	0,2	0,2
Økt bemanning – Driftspersonell veiavdeling drift Gatelys	0,4	0,4	0,4	0,4
Prosjekt "Rent Mossesund" - undersøkelser av sjøbunnen	1,0	0,0	0,0	0,0
Tilrettelagte sommerjobber for ungdom og arbeidstrening voksne	0,4	0,7	0,7	0,7
Tiltak bekkerestaurering – kommunal egenandel	0,0	0,0	0,3	0,3
Ulovlighetsprosjekt PMT	0,5	1,5	0,5	0,0
Kartlegging av fare for kvikkleireskred	0,7	0,4	0,0	0,0
Strategi for gjennomføring av infrastrukturtiltak langs Ryggeveien	0,7	0,0	0,0	0,0
Tømming av sandfang, FSK-sak 029/23	1,6	1,6	3,5	3,5
Medlemskap i sunne kommuner, KST-sak 082/23	0,1	0,1	0,1	0,1
Ny rådgiver næringsutvikling, FSK-sak 027/23	0,7	1,3	1,3	1,3
Aktivitetsendringer	1,6	1,1	1,1	1,1

Investeringer og gjeldsgrad

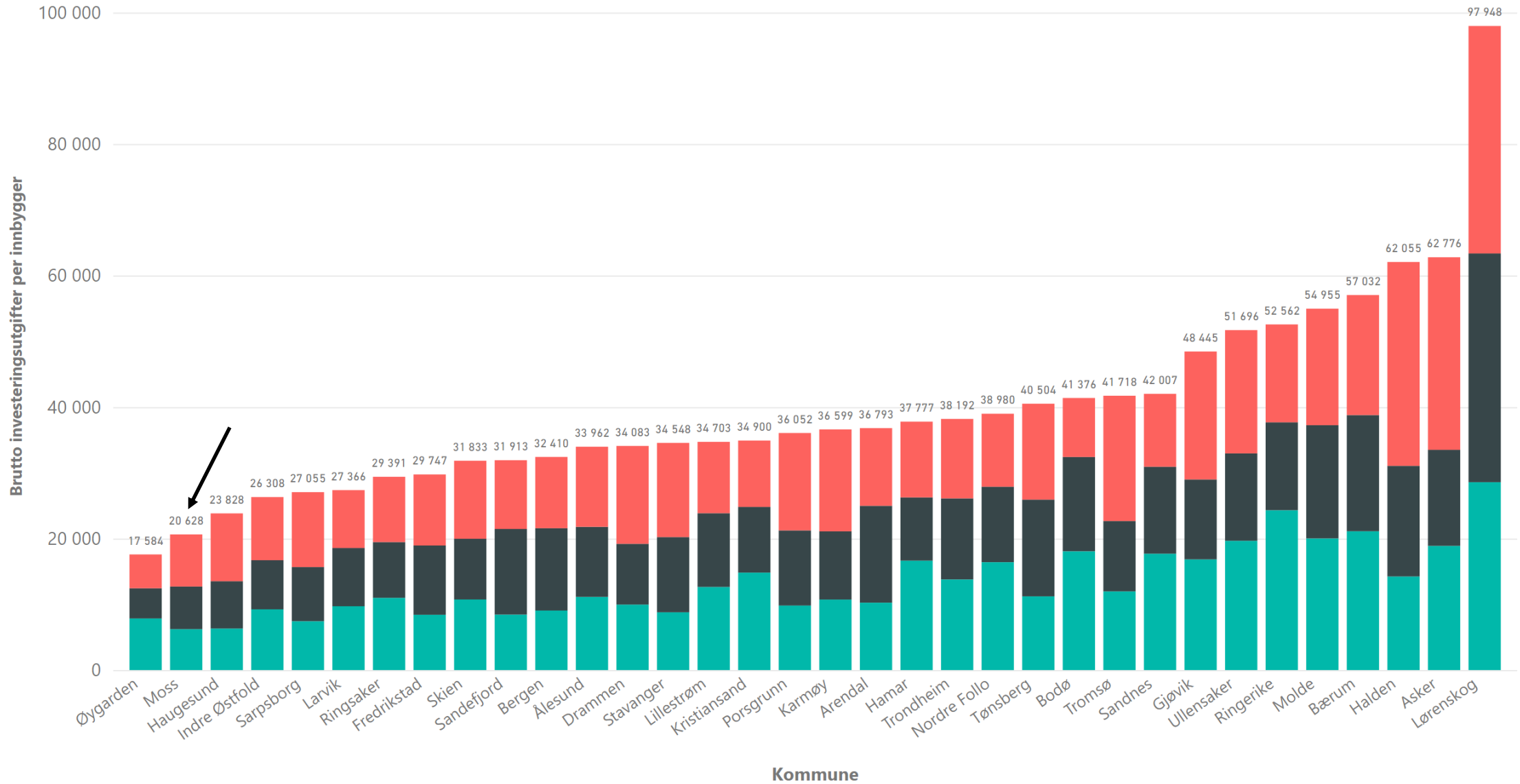

Moss
kommune

Investeringer

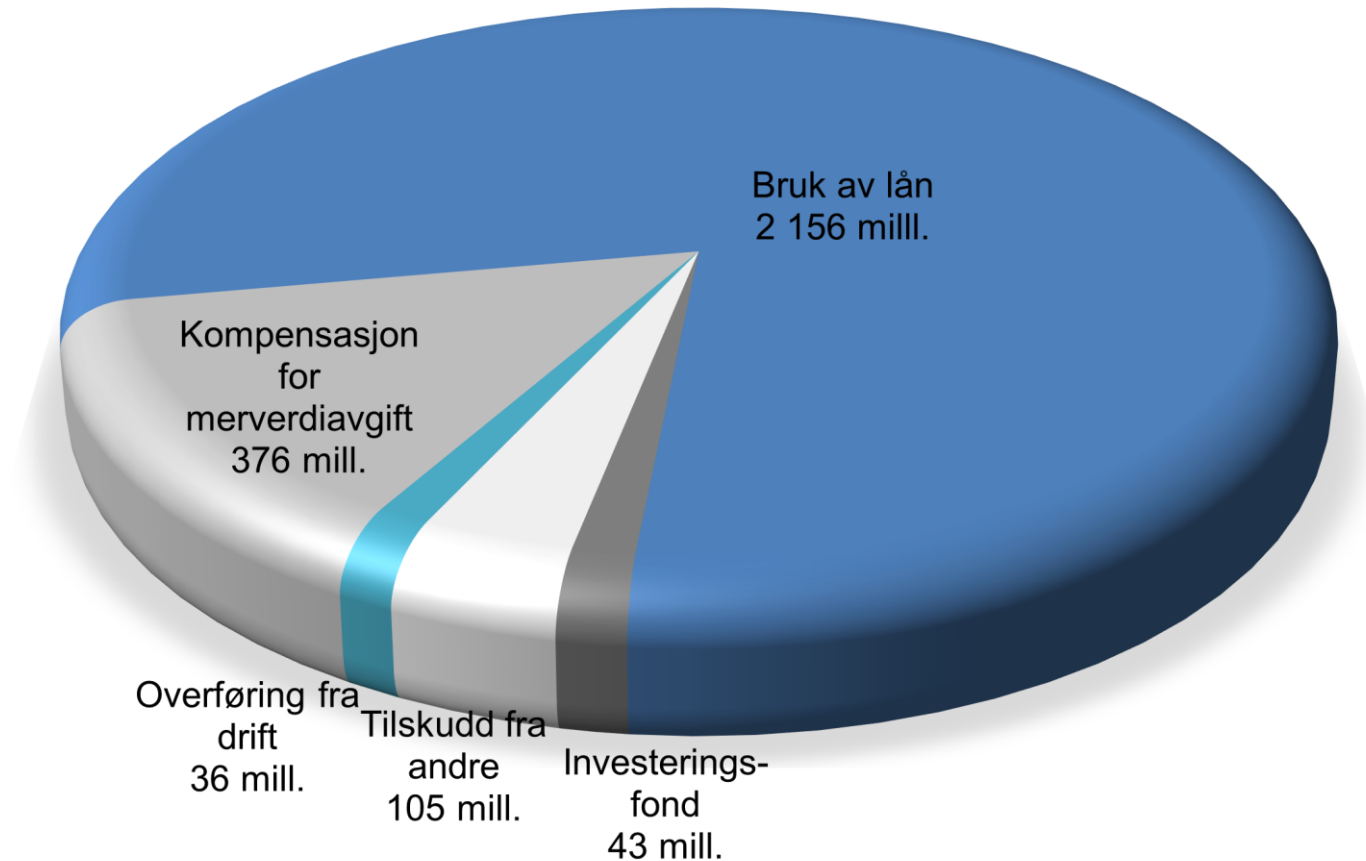
Brutto investeringsutgifter per innbygger, 2020-2022

År ● 2020 ● 2021 ● 2022

Finansiering av investeringsprogram 2024-2027

Total finansiering 2024-2027, 2 716 millioner kroner

Moss
kommune

Investeringer MKE

Område (tall i millioner kroner)	2024	2025	2026	2027
Legevakt	40,0	90,0	56,0	0
Ekstra etasje legevakt og Peer Gynt Helsehus	30,0	70,0	34,8	0
Barnehage Halmstad	11,0	85,0	10,0	0
Bibliotek/ kulturskole	8,0	53,8	294,0	53,0
Nøkkeland svømmehall	14,0	90,0	55,0	0
Utvidelse av svømmehall, Mossehallen	5,0	5,0	100,0	256,0
Andre investeringer	297,1	94,5	40,0	30,0
Sum MKE investeringer	405,1	488,3	589,8	339,0

Moss
kommune

Moss kommune: investeringer over 10 millioner kroner i planperioden

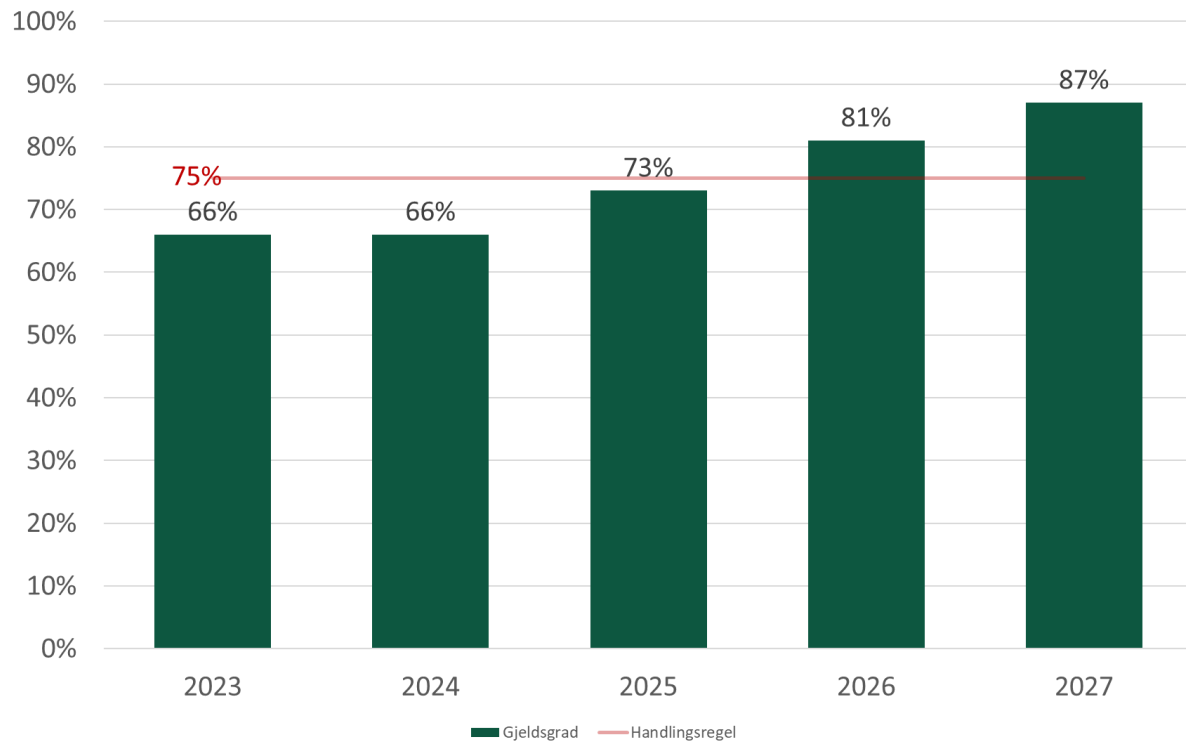
- IKT-handlingsplan skole
- Oppgradering av Melløs Stadion
- Diverse investering kultur, oppvekst og aktivitet
- Oppgradering bygg og utstyr helse og mestring
- Abels gate – veiprojekt
- Diverse veiprojekt
- Bro over Mosseelva
- Gang- og sykkeltiltak
- Hageanlegg Alby
- Kommunale tiltak utløst av utbygging
- Overvann i sentrum
- Rammebevilgning biler, maskiner og utstyr
- Trafikksikkerhetstiltak og FTU- tiltak
- Kommunens vann og avløpsnett (selvkost)

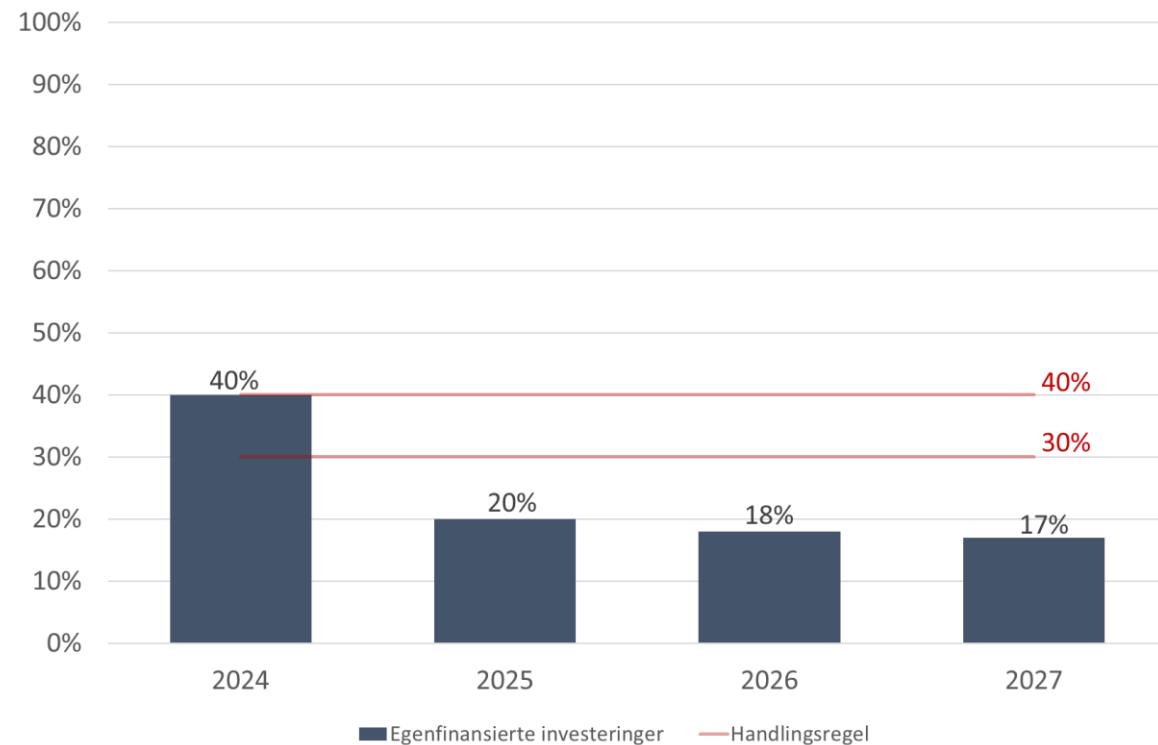
Moss
kommune

Handlingsregler investering

Gjeldsgrad i prosent av brutto driftsinntekter

Egenfinansierte investeringer i prosent av brutto driftsinntekter

Moss
kommune

Økonomisk situasjon framover og usikkerhet

- Økonomiplanen tilsier at vi må redusere driftsbudsjettet med 640 millioner kroner de fire neste årene.
- Slike beregninger vil alltid være beheftet med usikkerhet
 - Det er først over nyåret vi vet hvilket økonomisk resultat vi vil få for 2023, og hva vi har av reserver inn i 2024
 - Hvilke resultater får de andre kommunene, og hvor mye øker pleie- og omsorgsutgiftene hos dem?
 - Legger opp å fremme en sak i løpet av april/mai med hensyn til reduksjoner framover.

Moss
kommune

Oppsummering

- fortsatt gode tjenester og offensive satsinger
- planen forutsetter omstilling/besparelser gjennom planperioden
- likevel negativt netto driftsresultat i hele planperioden og vi når ikke våre egne økonomiske handlingsregler
- skatteanslaget er offensivt

MEN....

- nivået på disposisjonsfondet per 31.12.23 er høyere enn tidligere antatt
- høyt investeringsnivå som må ses i lys av lavt nivå tidligere

Moss
kommune

Fremdriftsplan

- 27.10 kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan legges frem
- 08.11 saksframlegg handlings- og økonomiplan 2024-2027
- 07.11-22.11 orientering i råd og hovedutvalg
- 15.11 frist for spørsmål fra politikere til administrasjonen til økonomiplanen kl.12:00
- 21.11 formannskapets behandler forslaget og innstiller til kommunestyret
- 06.12 frist for spørsmål fra politikere til administrasjonen til økonomiplanen
- 12.12 kommunestyrets vedtar handlings- og økonomiplan 2024-2027

Spørsmålene sendes på e-post til økonomisjef Mikal Johansen med kopi til Hans Reidar Ness og pressevakt epost. Spørsmål besvares fortløpende og til alle.

Moss
kommune

Kontaktinformasjon

- kommunedirektør Hans Reidar Ness:
hans.reidar.ness@moss.kommune.no
- økonomisjef, Mikal Johansen:
mikal.johansen@moss.kommune.no
- pressevakt:
 - epost: web@moss.kommune.no
 - telefon: 969 47 837 (ikke SMS)

Mediehenvelser:
969 47 837

Moss
kommune

Takk for oppmerksomheten!

Moss
kommune